

τοῖς, τὸν ἐκ τοῖς συμαλαζύμασι πιορθωτικόν· A Altera, quæ in rebus contrahendis vim corrugandi atque emendandi habet. Huius porrò duæ sunt partes. Contractum enim alij sponte nostra, alij nobis inuitis sunt. Sponte sunt, exempli causa hi, venditio, emprio, mutuum, fideiussio, commodatum, depositum, locatio, & conductio. Dicuntur vero sponte fieri, quia horum contractuum principium nostra sponte instituitur. Eorum autem, qui nobis inuitis sunt, alij sunt clandestini, ut fur tum, adulterium, veneficium, lenocinium, serui alieni deceptio, aut corruptio, cædes dolos commissa, falsum testimonium: alij sunt violenti, ut verbera, vincula, mors, rapina, debilitatio corporis, maledictio, contumelia. Quoniam autem & iniustus, iniquus: & iniuria, iniquitas est: perspicuum est, aliquid esse etiam eius, quod iniquum est, medium. hoc autem est æquum seu æquale. In quaunque enim actione plus est & minus, in ea equum quoque seu æquale reperitur. Si igitur iniuria est iniquitas, seu inæqualitas: ius erit æqualitas. Quod, etiam si ratio cur ita sit non assertur, ita videtur omnibus. Quoniam autem æquale, medium est: ius quoque medium quoddam erit. Atque æquale quidem in duobus minimum reperitur. Quare necesse est, ius quod & medium est, & æquale. & ad aliiquid referri, & quibusdam ius esse. Ac quæ medium est, aliquorū est quæ quidem sunt plus & minus: quæ æquale, in duobus consistit: quæ ius, aliquibus est ius. Necessariò igitur ius in quatuor minimū versatur. Nam & quibus ut sit ius accidit, duo sunt: & in quibus ius ipsum situm est, res duæ. Atque eadem erit æqualitas & eorum, quibus ius tribuitur, & earam retin in quibus ius consistit. Nam ut res illa, in

B quibus ius positum est, se habent, sic & illi, quibus ius tribuitur. Nisi enim sint æquales, non habebunt æqualia. Sed hinc prælia, querelæ, & expostulationes, cum aut æquales non æqualia, aut non æquales æqualia consequuntur atque obtinent. Præterea ex eo, quod cuiq. pro sua dignitate tribuitur hoc perspicuum est. Nā quod ius in distributionibus positum est, id fatentur omnes pro cuiusq. dignitate esse oportere. Verum dignitatē nō eandē omnes dicuntur: sed qui forma reip. administrant populari utuntur, libertatē: eorū, qui paucorū principatu, alij diuitias, alij nobilitatem generis: iij autem, apud quos reipub. præsunt optimates, virtutem. Ius igitur proportione & comparatione quadam constat. Non enim solum eius numeri, quo aliquid numeramus, proprium est, proportione constare: sed etiam eius, qui vniuersè & omnino numerus est. Proportione enim rationis est æqualitas, quæ in quatuor minimum reperitur. Disunquam igitur proportionem in quatuor contulisse, non obscurum est, similiterque continuasam, seu continentem.